

Late winterwandeling – thema bomen

Op **zondag 8 maart, 14.00 – 16.00 uur** gaat boomkweker en eigenaar van de Maretakkenkwekerij Moergestel, Michiel Nouwens, ons meenemen op een bijzondere bomenexcursie. Welke soorten gedijen het beste op ons landgoed en zijn ook goed voor de biodiversiteit? Hoe kunt u deze het beste planten en onderhouden? En wat moet er aan de bodem gebeuren voordat na rooien weer geplant kan worden.

- Start bij de Jeu de boule baan.
- Opgave voor 1 maart naar: werkgroep.ecologie@stillewillewonen.nl

Winterrust voor mens en natuur

(door Anneke Scholte)

We beleven op het moment een lekkere frisse winter. Na de ijsperiode met kerst begon het nieuwe jaar met een mooi pak sneeuw en nog steeds zit de temperatuur rond het vriespunt.

Wat zijn we rijk met de afwisseling van seizoenen en wat kan het mensen goed doen daarin mee te gaan! De energie van het seizoen bewust te voelen en te gebruiken voor je eigen welzijn, passend bij de natuurlijke omgeving.

Na de herfst, waarin de natuur zich opschoont en uiterlijk terugtrekt, is er de rustperiode van de winter. Er staan nog zaadstengels waar insecten in verscholen zitten, voedsel voor vogels. Tussen de dikke beschermende laag blad vinden zowel vogels als eekhoorns nog van alles te eten. Onder de grond gaat het bodemleven door en groeien de wortels. En ondertussen verdikken aan de bomen de knoppen van bloemen en blad.

Mensen trekken ook terug, in hun huis, bij de kachel en onder een dekentje. Zo'n kale rustperiode zorgt dat je energie naar binnen gericht wordt, je gaat terug naar je kern. Om uit te rusten, terug te kijken en weer eens te voelen wat je belangrijk vindt. En om te onderzoeken wat je komend jaar tot bloei wilt laten komen. Wanneer het licht en ook je eigen energie in de komende maanden weer toenemen, ben je voorbereid. Zo geniet je van elke specifieke seizoenskwaliteit die je je eigen maakt.

Wil je hier meer mee doen?

Boek: Leven en werken in het ritme van de seizoenen, door Jaap Voigt

<https://www.woudwise.com/nl/blog/leven-volgens-de-seizoenen>

<https://yourwellness.lifeplus.com/nl/080-waarom-en-hoe-u-een-doelgerichte-overgang-tussen-seizoenen-kunt-maken/#>

Hagen snoeien, hagen planten

(door Lilian Suyskens)

Hagen en heggen kun je nu al snoeien. Doe dit het liefst **voor 15 maart** in verband met het broedseizoen. Er zijn nogal wat vogels die graag hun nest maken in de haag, zoals merel, lijster, staartmees, groenling en winterkoninkje. Die prachtige en nuttige vogels wil je natuurlijk niet verstoren.

Ben je nog bezig om je tuin nóg rijker te maken en zo de biodiversiteit in je directe omgeving een flinke upgrade te geven, denk dan eens aan het aanplanten van hagen. Als afscheiding van de tuin of als speelse manier om je tuin te verdelen. Met verschillende soorten hagen maak je tuinkamers in je tuin door de hagen als golvende, organische lijnen door de tuin te laten lopen.

Deze vorm van beplanting biedt fijne nestgelegenheden, veilige verstoppelkes voor allerlei bosdieren en zit boordevol vruchtjes om lekker van te smullen. Hieronder een aantal interessante artikelen over het nut van hagen in de tuin.

<https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/tuinrichting/vogelvriendelijke-beplanting/planten/hagen>

<https://www.haagplanten.net/haagplanten-blog/deze-haagplanten-brengen-vogels-naar-uw-tuin.html>

<https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=31454>

Het winterbos glimlacht vandaag

De zon is doorgebroken

Zo mooi is 't lang niet meer geweest

De hemel heeft voor het lentefeest

het vuur al aangestoken

Toon Hermans

Inventarisatie Flora en Fauna in het Wandelbos *(door Kees Boele)*

Inmiddels zijn er gesprekken met Brabants Landschap gestart om te komen tot een goed beheer van ons ecologische pareltje, het wandelbos.

Onderdeel van een beheersplan is een zo compleet mogelijke flora en fauna inventarisatie te maken. In de afgelopen jaren zijn al veel waarnemingen verzameld, maar er zal meer moeten gebeuren voordat er een gedegen document ligt.

Dat betekent dat in 2026 Kees Boele, waar mogelijk ondersteund door meerdere personen, het bos gaat inventariseren. Wilt u meehelpen?

Neem dan even contact op met Kees (SW11).

Witte kluiwzwam

VERZOEK aan alle hondenuitvoerders: houd uw viervoeter aan de lijn. Niets is zo vervelend als besprongen of besnuffeld te worden door uw lieveling terwijl je net op de grond ligt om een foto van een bijzondere kever te maken.

Hartelijk dank alvast voor het opruimen van afval in het wandelbos. *(door Lilian)*

Dagelijks loop ik meerdere malen door het wandelbos met mijn honden. Daar tref ik regelmatig zaken aan die er niet thuis horen, waaronder vaak hondenuitvoering dat nogal eens direct langs, maar zelfs ook wel midden op het pad ligt. Een ergernis voor iedereen die in het bos loopt. Bovendien trekt hondenuitvoering ook ratten aan en is het schadelijk voor allerlei andere dieren, ook voor de hond zelf wanneer deze poep van andere honden eet. Dus vriendelijk verzoek: ruim de poep van je hond op!

Daarnaast kom ik helaas ook nogal eens peuken van sigaretten tegen, of plastic verpakkingen van snoepjes. Deze zijn zeer schadelijk voor de natuur. Prima dat je een snoepje eet maar gooi a.u.b. thuis je verpakking weg. En roken in het bos? Liever niet. Alleen al vanwege het brandgevaar, maar ook zeer vervuilend voor het bos en de dieren die daar leven.

Winterrust op de Stille Wille *(door Kees Boele)*

“Hoe overleef je als dier de winter” was vroeger een vraag van levens belang. Tegenwoordig is het meer een kwestie van geluk of pech. De korte ijs- en sneeuwperiode in januari was domme pech voor onze ijsvogels. Na jaren van slappe hap in de laatste en eerste maanden van het jaar was het nu plotseling raak. Wegtrekken kunnen ze nauwelijks en dichtvriezende vijvers betekent geen voedsel meer.

Trekkende vlinders als atalanta en distelvlinder hebben het omgekeerde probleem. Vorst overleven ze wel in onze tuinhuisjes, maar een warme februari dag nodigt uit om de vleugels te strekken. Maar er is nog geen nectar te vinden en dus is het dan einde oefening. Gelukkig zijn er nog meer dan genoeg die wel weggetrokken zijn en vanuit Afrika en Spanje in mei onze kant opkomen.

Weer een andere uitdaging heeft minder met klimaat dan wel met onze opruimwoede te maken. Zelfs op onze Stille Wille zijn rumoerige bladblazers een veel voorkomend verschijnsel. Helaas hebben al die kevers, rupsen en pissebedden geen mogelijkheid om wraak te nemen. Weg met dekens en anti tocht strips, we zullen die blazers eens laten voelen wat het is als we plots in de kou gezet worden.

Klimaatverandering levert ook een ander, vaak vergeten, uitdaging op. Wat als je wegtrekt naar het zonnige Afrika, daar de steeds verder uitdrogende Sahel overleeft en je terugkomt op De Stille Wille en ontdekt dat er geen rups meer beschikbaar is voor je kroost. De leesvaardigheid van mensenkinderen loopt hard terug, maar de kansen van een bonte vliegenvanger om een app berichtje te lezen is gelijk aan nul. En dus komen ze veel te laat terug van hun uitwijkplaatsen, zijn de bladeren van de zomereik al uitgelopen en de rupsen van grote / kleine wintervlinders al weggevangen door koolmezen die al klapper-snavelend thuis gebleven zijn. Nog steeds bijzonder is dat vooral die bonte vliegenvangers “geleerd” hebben eerder aan te komen en zo te overleven.

Winterrust betekent ook rust tussen alle drukte in de klimop. Niet alleen is een vitale klimop populatie essentieel voor de laatste porties nectar voor overwinterende vlinders en de bessen voor wintergasten als koperwieken, maar net zo belangrijk is de schuilmogelijkheid voor overwinterende insecten. Boomblauwtjes bijvoorbeeld, u kent ze vast wel. Die lichtblauwe kleine vlinders die in voorjaar en midden zomer in de tuin te zien zijn. Hun rupsen eten graag klimop maar overwinteren er ook. En dat geldt voor tientallen andere soorten insecten. Laten we nu eindelijk eens het sprookje van klimop als boomwurper vergeten en deze klimmers met rust laten.

Compost: goud voor de tuin (door Helmi Schoof)

Tijdens mijn opleiding biologische landbouw leerde ik al snel één ding: goede compost is de basis van een gezonde bodem. Maar ik leerde ook iets anders, namelijk hoe zwaar het is om een klassieke composthoop steeds weer om te scheppen. Zwetend met een riek, omdat je weet dat zuurstof essentieel is voor het compostingsproces. Gelukkig heb ik voor thuis een makkelijke oplossing: de compostmolen.

Waarom compost zo belangrijk is

Compost verbetert de bodemstructuur, voedt het bodemleven en houdt vocht vast. In een bosachtig gebied zoals ons landgoed is dat extra waardevol: je helpt de bodem veerkrachtig te blijven, ook in droge of natte periodes. Compost is letterlijk lokaal kringlopen sluiten.

Zuurstof: de motor van compost

Een goed composteerproces heeft zuurstof nodig. Zonder zuurstof gaat materiaal rotten in plaats van composteren, met nare geurtjes en ongewenste beestjes tot gevolg. Bij een traditionele hoop betekent dit: regelmatig omscheppen. Bij een compostmolen is dat simpelweg even draaien. Met een paar slagen meng je het materiaal en voeg je zuurstof toe.

Minder werk én minder ratten

Een compostmolen heeft nog twee grote voordelen:

- hij is afgesloten, waardoor ratten er niet of nauwelijks bij kunnen
- het composteren gaat supersnel

Compost in je eigen tuin

De compost die je oogst, kun je direct gebruiken:

- in borders
- in de moestuin
- rond bomen en struiken

Het is voedend, gratis en precies afgestemd op onze eigen omgeving.

Wat mag erin? (kort overzicht)

Wel:

- groente- en fruitresten
- koffiedik en theezakjes
- eierschalen (liefst gekneusd)
- bladeren, gras (met mate)
- klein snoeihout
- kippenmest

Niet:

- vlees en vis
- gekookt eten
- brood
- katten- of hondenpoep

Het liefst heb je een mooie verhouding van 30% 'stikstofrijke' (groene/natte) materialen en 70% koolstofrijke (bruine/droge) materialen. Stiekem gooi ik er gewoon in wat ik heb en dat gaat tot nu toe prima!

Composteren kan dus supermakkelijk zijn. Met een compostmolen wordt het een heel snelle en makkelijke manier om je afval te reduceren en weer aan de natuur terug te geven in de vorm van voeding.

De compostmolen is te koop, zoek via internet. Maar voor de handige klusser zijn er ook compostmolens die je zelf kunt bouwen. Voor elk wat wils. Veel plezier ermee!

Oproepje

Heb jij ook een leuke ecologische oplossing of toepassing die je wilt delen in deze nieuwsbrief? Of wil je op een andere wijze een bijdrage leveren aan de werkgroep?

Neem dan contact op via:

wergroep.ecologie@stillewillewonen.nl

